

JANUARI 2024

19 000 nya jobb i Västsverige med sänkt arbetsgivaravgift

Fler jobb, ökad tillväxt och stärkt ekonomi för kommuner och regioner.

| | **Almega**

Förord

Den västsvenska ekonomin står precis som den svenska inför kärvare tider. Under 2024 förväntas lågkonjunkturen även på allvar synas på arbetsmarknaden. Antalet lediga jobb minskar och varslen om uppsägning blir fler. Under året beräknas 10 000 jobb försvinna i Västsverige - Västra Götaland och Halland.

En sänkning av arbetsgivaravgiften skulle vara en viktig stimulans i ett besvärligt konjunkturläge och en effektiv åtgärd för att stärka näringslivet och tillväxten av nya jobb i Västsverige på längre sikt.

I denna rapport redogörs för det aktuella läget i ekonomin och på arbetsmarknaden i Västsverige. Därefter analyseras effekterna av en permanent sänkning av arbetsgivaravgiften med tre procentenheter på den regionala ekonomin, med särskilt fokus på konsekvenser för jobb, tillväxt och offentliga finanser i Västsverige.

Rapporten är skriven av Ola Nevander och Jonas Arnberg, nationalekonomer på analysföretaget Makrologik, på uppdrag av Almega. Datainsamlingen avslutades den 26 januari.

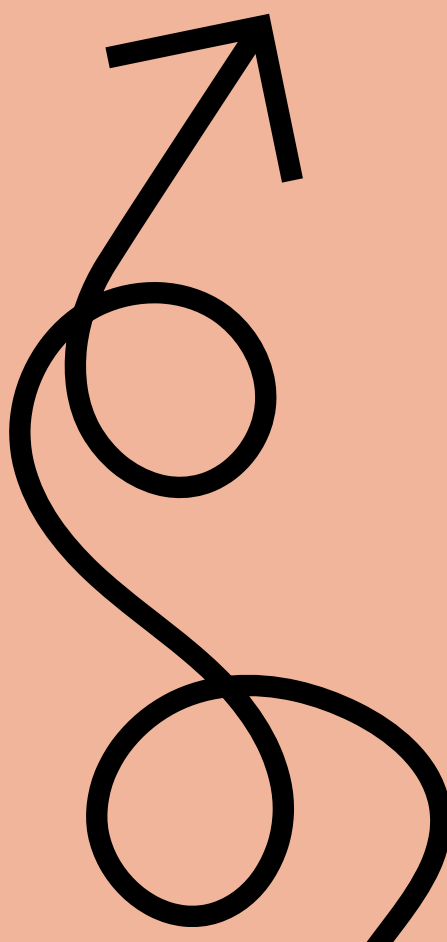

Stockholm i januari 2024

Fredrik Östbom, näringspolitisk chef Almega

Innehållsförteckning

Sammanfattning och slutsatser	4
115 miljarder kronor i västsvenska arbetsgivaravgifter	5
Stort utanförskap på arbetsmarknaden i Västsverige	6
Arbetsmarknaden i Västsverige är tudelad	8
Konjunkturer viker i Västsverige	9
Arbetsmarknaden i Västsverige sviktar	12
Ökat forskningsstöd för sänkta arbetsgivaravgifter	14
19 000 nya jobb i Västsverige med sänkt arbetsgivaravgift	16
Sänkt arbetsgivaravgift skapar både enklare och kvalificerade jobb	17
Sänkt arbetsgivaravgift minskar kostnaderna för kommuner och regioner i Västsverige	19
Referenser	20
Fotnoter	22

Sammanfattning

Omfattande problem med utanförskap i Sverige i kombination med ett snabbt vikande konjunkturläge gör att det krävs ett batteri av åtgärder för att få fler människor i arbete och värna om de befintliga jobben. Under det fjärde kvartalet 2023 var 86 000 personer arbetslösa i Västsverige - Västra Götaland och Halland - och 136 000 personer mellan 20 och 64 år var antingen arbetslösa eller stod utanför arbetskraften av oklar anledning. Här finns således en stor outnyttjad potential för den västsvenska ekonomin.

Den västsvenska ekonomin står inför kärvare tider. Stämningläget bland hushåll och företag bekräftar att vi är inne i en lågkonjunktur. Den västsvenska industrins orderingång föll under 2023, byggandet halverades och konkurserna ökade kraftigt.

Under 2024 förväntas lågkonjunkturen även på allvar synas på den västsvenska arbetsmarknaden. Enligt Nordea förväntas sysselsättningen under 2024 minska med en procent, vilket motsvarar 10 000 jobb. Antalet personer som under 2023 berördes av varsel om uppsägning steg från drygt 4 000 till närmare 11 000. Antalet lediga jobb i Göteborg har minskat med en fjärdedel på ett år samtidigt som antalet arbetssökande blivit fler.

Västsverige är en ekonomisk motor för Sverige som kan utgöra en viktig del av lösningen på problemen med utanförskap – om bara rätt förutsättningar ges. En permanent sänkning av arbetsgivaravgiften utgör en strukturreform som kan leda till många fler jobb, förbättra ekonomin för kommuner och regioner och leda till högre tillväxt. Forskningen har på senare år kommit fram till att sänkta arbetsgivaravgifter har större effekter på sysselsättningen än man tidigare trott.

En sänkning av arbetsgivaravgiften med tre procentenheter skulle kunna skapa drygt 19 000

nya jobb i Västsverige. Reformen bedöms också leda till en ekonomisk förstärkning för västsvenska kommuner och regioner på totalt 5,6 miljarder kronor, både som följd av besparingar på kostnadssidan (sänkta arbetskraftskostnader) och ökade skatteintäkter från ett starkare växande privat näringsliv. En permanent sänkning av arbetsgivaravgiften med tre procentenheter beräknas vidare ge en välbehövlig positiv tillväxtinjektion med mellan 0,4 och 1,1 procent av bruttoregionalprodukten.

Den privata tjänstenäringen vore en stor vinnare på sänkta arbetsgivaravgifter men även andra personalintensiva näringar för vilka personalkostnader och löner utgör en stor andel av den totala kostnadsmassan. Genom en generell sänkning av arbetsgivaravgiften får alla företag med anställda en kostnadsbesparing som ger brett genomslag, vilket skapar många olika typer av jobb – både högkvalificerade sådana och jobb med låga inträdesbarriärer.

Västsveriges och hela Sveriges konkurrenskraft är i behov av strukturreformer som slår mot roten av problemet med utanförskap och stimulerar efterfrågan på arbetskraft så att företagen kan växa. Möjligheten att skapa många nya jobb och samtidigt ge tillväxten en skjuts – utan att äventyra kampen mot inflationen – gör arbetsgivaravgiftssänkningar till en naturlig reformkandidat.

115 miljarder kronor i västsvenska arbetsgivaravgifter

Arbetsgivaravgiften utgör en betydande kostnad för de svenska företagen. Det svenska näringslivet betalade in 461 miljarder kronor i arbetsgivaravgifter under 2022.¹ Arbetsgivare i Västssverige – Västra Götalands och Hallands län – bidrog med 115 miljarder kronor, vilket motsvarar 55 000 kronor per invånare.²

Nära hälften av arbetsgivaravgifterna – 44 procent – utgörs av rena skatter som saknar koppling till förmåner för arbetstagarna.³ Att arbetsgivaravgiften till väsentlig del har blivit en dold källa till beskattning kan ifrågasättas eftersom det går på tvärs med centrala principer i socialförsäkringssystemet och minskar transparensen i beskattningen.

Ett avsevärt tillväxthinder för svenska företag är dessutom att arbetskraftskostnaderna är högre än i de flesta konkurrentländer.⁴ Det gäller inte minst för den privata tjänstesektorn som sysselsätter 2,4 miljoner människor, vilket motsvarar 47 procent av sysselsättningen i Sverige.

Det västsvenska näringslivet är en viktig motor i svensk ekonomi. Regionen bidrar med en femtedel av Sveriges sysselsättning och BNP och en fjärdedel av landets export.⁵ Många västsvenska företag står redo att anställa ny personal om de bara får rätt förutsättningar. Med de strukturella utmaningar som råder på arbetsmarknaden och ett besvärligt konjunkturläge är det angeläget med reformer som sänker kostnader för företag, skapar fler möjligheter för människor att komma i arbete och hjälper befintliga arbetstagare att behålla sina jobb när det blåser motvind i ekonomin.

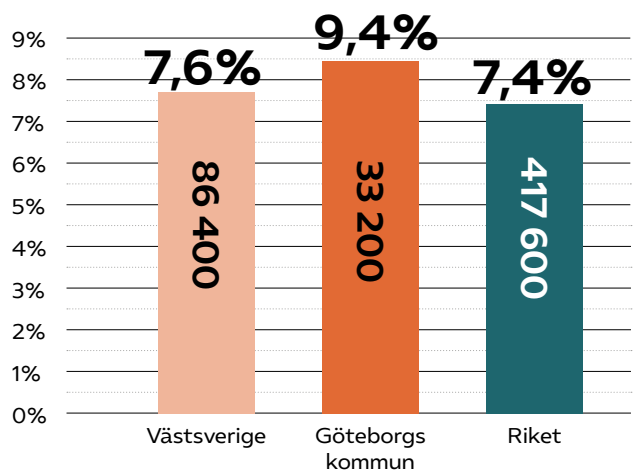
Stort utanförskap på arbetsmarknaden i Västsverige

Arbetslöshet och utanförskap för breda grupper i samhället har stora negativa ekonomiska och sociala följdverkningar. Under det fjärde kvartalet 2023 var 86 400 personer mellan 15 och 74 år i Västsverige klassificerade som arbetslösa enligt SCB:s arbetskraftsundersökningar.⁶

Det motsvarade ett arbetslöshetstal på 7,6 procent, marginellt högre än i Sverige som helhet. Mer än en tredjedel av de arbetslösa i Västsverige – runt 32 000 personer – bodde i Göteborgs kommun.

Diagram 1: Arbetslöshet i Västsverige, Göteborg och riket (15-74 år), fjärde kvartalet 2023

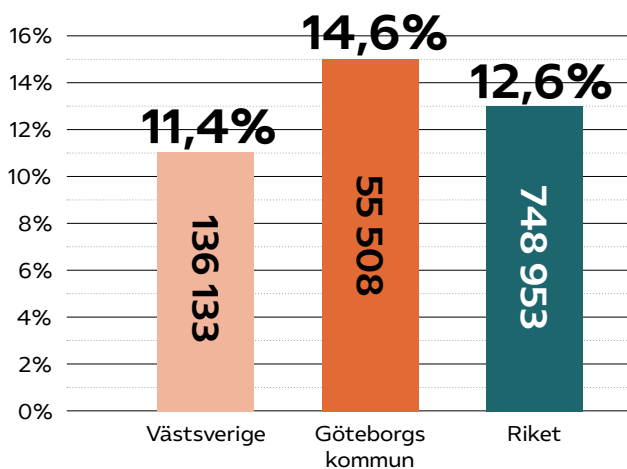
Källa: SCB, AKU

» För vissa av de individer som står utanför arbetskraften av okänd anledning ligger det medvetna val bakom att de varken jobbar, studerar eller går på sjukersättning. »

Diagram 2: Arbetslösa eller utanför arbetskraften av okänd anledning (20–64 år), oktober 2023

Källa: SCB, Befolkningens arbetsmarknadsstatus

En bredare indikation på utanförskapet ges av SCB:s registerbaserade statistik som bygger på arbetsgivardeklarationer och uppgifter från myndigheter, bland annat från Arbetsförmedlingen. I oktober 2023 var drygt 136 000 personer i Västsverige antingen inskrivna som arbetslösa hos Arbetsförmedlingen eller utanför arbetskraften av okänd anledning, det vill säga vare sig klassificerades som studenter, pensionärer eller sjuka.⁷ Andelen personer mellan 20 och 64 år som saknar arbete enligt denna bredare definition av utanförskap var 11,4 procent i Västsverige och 14,6 procent i Göteborg.

För vissa av de individer som står utanför arbetskraften av okänd anledning ligger det

medvetna val bakom att de varken jobbar, studerar eller går på sjukersättning. Det kan exempelvis handla om värnpliktiga eller om unga personer som är ute och reser efter studenten. Gruppens storlek antyder dock att utanförskapet är mer utbrett än vad de renodlade arbetslöshetstalen utvisar. Att andelen är högre i Göteborg är vidare förenligt med att det finns en stor kategori människor i och kring landets storstäder som saknar arbete men som heller inte söker kontakt med Arbetsförmedlingen eller andra myndigheter. Samma bild av ett omfattande utanförskap som inte helt fångas av vanliga arbetslöshetstal styrks även av andra beräkningar av antalet personer i arbetsför ålder som har för låga inkomster för att anses vara självförsörjande.⁸

Arbetsmarknaden i Västsverige är tudelad

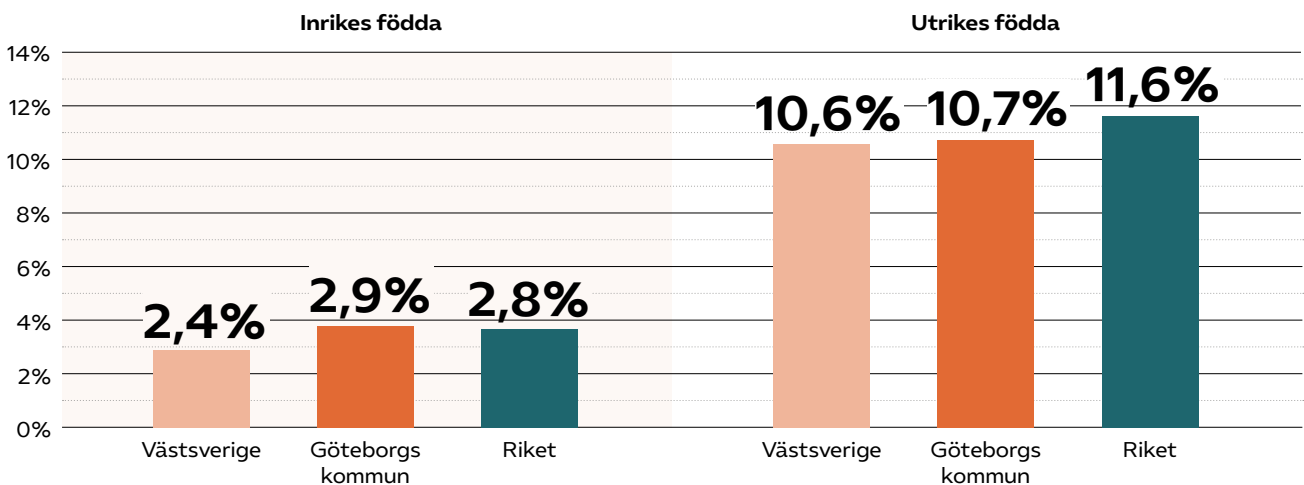
Arbetsmarknaden i Västsverige är kraftigt tudelad, där en skiljelinje går mellan inrikes födda och utrikes födda.

Givet den svenska kunskapsekonomins behov och arbetsmarknadens spelregler har den svenska ekonomin visat sig ha svårt att absorbera stora mängder lågkvalificerad arbetskraft. Avsaknaden av tillräcklig utbildningsbakgrund, yrkeserfarenhet och språkkunskaper för stora grupper av utrikes födda skapar barriärer som gör det svårt att integrera många i arbete.

Mer än var tionde utrikes född i Västsverige är inskriven som arbetslös i Arbetsförmedlingens register, jämfört med endast 2,4 procent av de inrikes födda. Närmare tre av fem arbetslösa i Västsverige är utrikes född trots att knappt var fjärde i befolkningen är född i utlandet. Vidare är nästan var fjärde utrikes född i Västsverige (23,8 procent) antingen arbetslös eller står utanför arbetskraften av okänd anledning.

Diagram 3: Arbetslöshet bland inrikes och utrikes födda i Västsverige, Göteborg och riket (20-64 år), oktober 2023

Källa: SCB, Befolkningens arbetsmarknadsstatus

Konjunkturen viker i Västsverige

Sedan mitten av 2022 har konjunkturläget försämrats såväl globalt som i Sverige. Den höga inflation som härjat världens ekonomier mattades successivt av under 2023 via centralbankernas räntehöjningar och åtstramande penningpolitik. I takt med att finansieringskostnaderna har stigit för hushåll och företag har efterfrågan i ekonomin fallit. Den svenska ekonomin gick i teknisk bemärkelse in i recession under det tredje kvartalet 2023.⁹

Konjunkturinstitutets konfidensindikator för det västsvenska näringslivet låg under det tredje kvartalet 2023 på 88, ett värde som indikerar lågkonjunktur. Indikatoren hade fallit från värden som signalerade högkonjunktur så sent som under första halvåret 2022. De västsvenska företagens bild var dock aningen mindre pessimistisk än för företag i hela riket. Enligt Svensk Näringslivs undersökningar tror fler västsvenska företag på högre

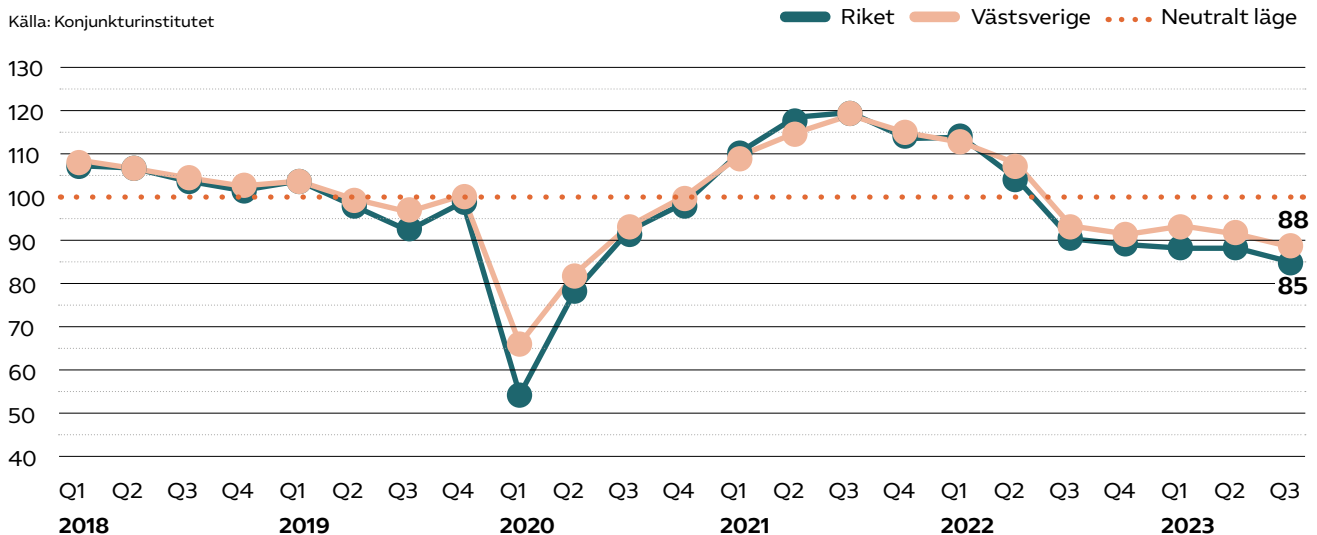
försäljningsvolymerna och fler anställda i de egna företagen om ett år än vice versa. Den positiva övervikten är dock mycket svagare än normalt och fler företag tror att investeringarna kommer att vara lägre om ett år än tvärtom.¹⁰

Det ekonomiska läget skiljer sig betydligt mellan olika sektorer och branscher. Hushållens konsumtion har fallit för första gången sedan pandemin och enligt Västsvenska Handelskammaren halverades byggandet i Västsverige under det första halvåret 2023. Den västsvenska tillverkningsindustrin stod sig relativt stark under hela året trots konjunkturförsvagningen.¹¹ För de tillverkande företagen har det dock funnits en starkt uppdämd efterfrågan sedan pandemin och Konjunkturinstitutets mätningar visar att orderingången har fallit sedan andra halvan av 2022.

Diagram 4: Konfidensindikator för näringslivet i Västsverige och riket

(neutralt läge=100)

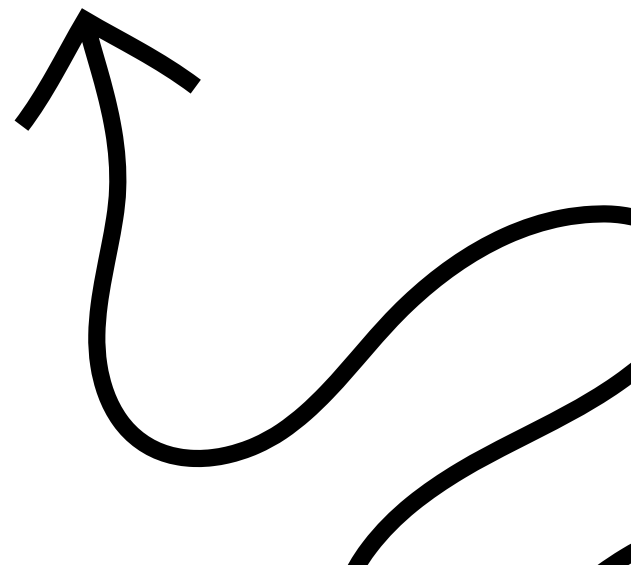
Källa: Konjunkturinstitutet

Företagskonkurserna är betydligt fler idag än under pandemin. Pandemin manifesterade sig till stor del som en kortvarig likviditetskris för delar av näringslivet, medan dagens situation utgör en mer utdragen nedgång som slår mot hela ekonomin. Under pandemin höll sig många företag också ovanför vattenytan med hjälp av statliga stöd som idag har fasats ut, bland annat i form av korttidspermitteringar, anstånd med skattebetalningar och tillfälligt sänkta arbetsgivaravgifter.

På två år har antalet företagskonkurser ökat med 50 procent. Det gällde för både Västsverige och för landet som helhet. I Västsverige motsvarar detta en ökning från runt 80 till omkring 120 företagskonkurser i månaden. I riket motsvarar det en ökning från drygt 500 till närmare 800 företagskonkurser per månad. Flest konkurser inträffade inom byggbranschen.

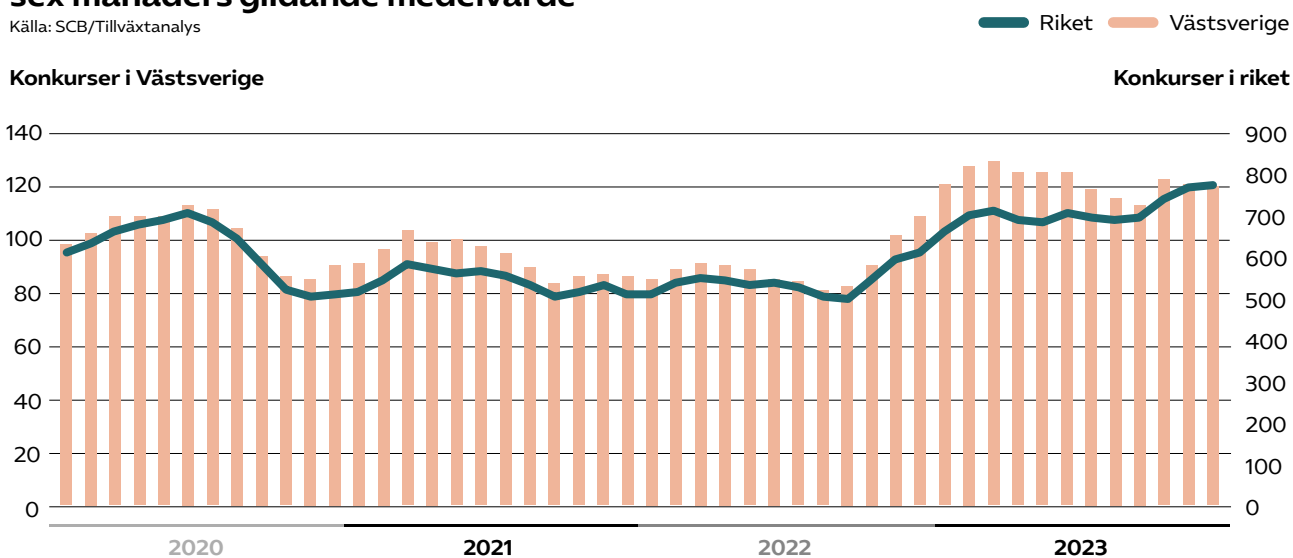
” På två år har antalet företagskonkurser ökat med 50 procent. Det gällde för både Västsverige och för landet som helhet. ”

” Företagskonkurserna är betydligt fler idag än under pandemin. ”

Diagram 5: Antalet företagskonkurser i Västsverige och riket 2020–2023, sex månaders glidande medelvärde

Källa: SCB/Tillväxtanalys

Arbetsmarknaden i Västsverige sviktat

Den sviktande konjunkturen har även fått arbetsmarknaden att tappa fart. Detta syns tydligt i företagens anställningsplaner.

Under det tredje kvartalet 2023 uppgav fler svenska företag, för första gången sedan tredje kvartalet 2020, att de sannolikt kommer att minska antalet anställda på tre månaders sikt än tvärtom.¹² Enligt Nordea bedöms den västsvenska bruttoregionalprodukten falla med en halv procent under 2024. Sysselsättningen i regionen bedöms under året minska med en procent, vilket motsvarar drygt 10 000 förlorade jobb.¹³

Nedgången i sysselsättning väntas under 2024 trots att flera stora arbetsgivare i regionen satsar på satsningar som kräver arbetskraft. Business Region Göteborg exemplifierar med att Volvo Cars ska öppna ett nytt testcenter i Göteborg för mjukvara och att bolaget även samarbetar med Northvolt för en ny batterifabrik på Hisingen. Andra exempel är att Liseberg behöver rekrytera till driften av nya vattenvärlden Oceania och att Polestar satsar på ett globalt huvudkontor i Frihamnen.¹⁴

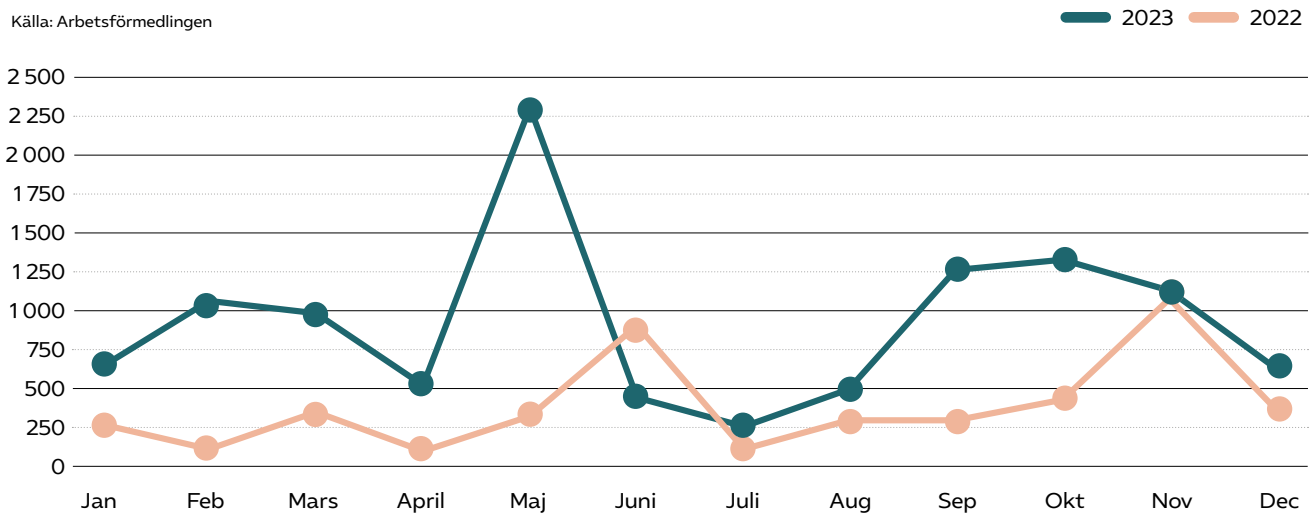
Trots dessa exempel blåser motvinden allt starkare på arbetsmarknaden. Enligt Arbetsförmedlingen ökade antalet personer i Västsverige som berördes av varsel under 2023 med 148 procent jämfört med 2022, från drygt 4 000 personer till närmare 11 000 personer. Ungefär samma procentuella utveckling, en ökning med 136 procent, noterades i riket som helhet. I maj 2023 lade Volvo Cars ett varsel motsvarande 1 300 tjänster, vilket syns som en månadstopp i den västsvenska statistiken.

» **Den höga inflation som härjat världens ekonomier mattades successivt av under 2023 via centralbankernas räntehöjningar och åtstramande penningpolitik.** »

Diagram 6: Varsel om uppsägning i Västsverige 2022 och 2023, berörda personer per månad

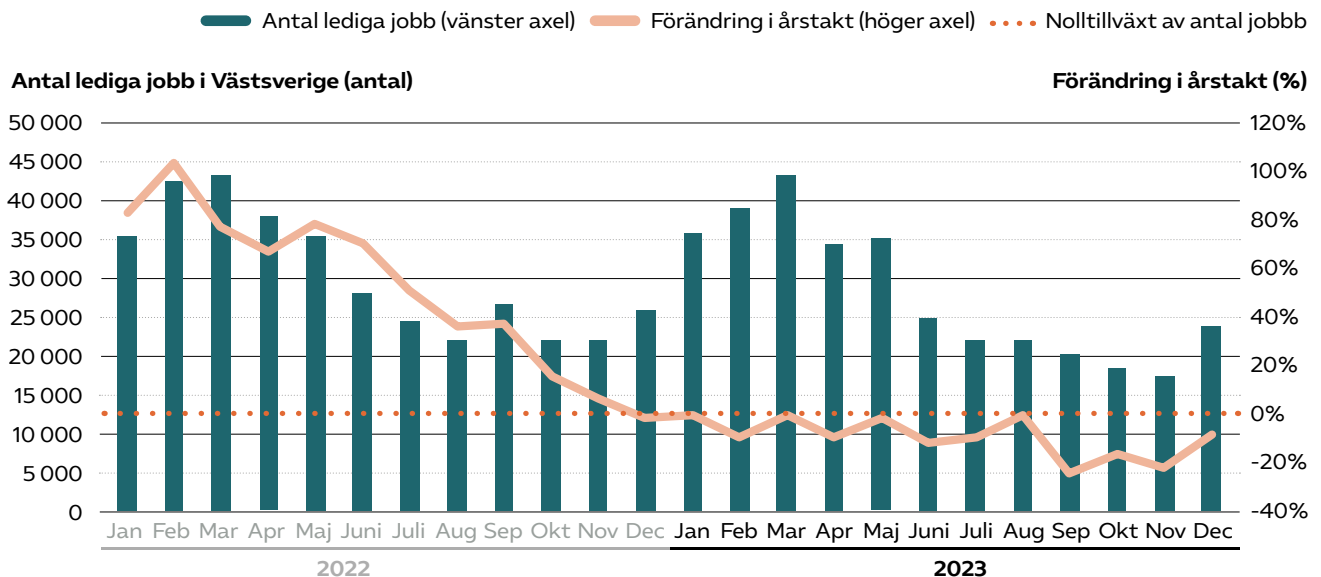
Källa: Arbetsförmedlingen

I andra änden av ekvationen minskar nyrekryteringarna snabbt. Antalet utannonserade jobb i Västsverige sjönk successivt under 2023. I december fanns det i Västsverige 24 000 lediga platser enligt Arbetsförmedlingen, en minskning med åtta procent jämfört med samma månad 2022. I Göteborg minskade antalet lediga jobb med 26 procent i årstakt, samtidigt som antalet arbetssökande ökade. Nedgången var större i Västsverige än i övriga riket där antalet lediga jobb minskade med tre procent under samma period.

Diagram 7: Antalet lediga jobb i Västsverige faller

Källa: Arbetsförmedlingen

Sammantaget befaras lågkonjunkturen smitta av sig alltmer på arbetsmarknaden i Västsverige under 2024. Den svaga konjunkturbilden i kombination med ett omfattande strukturellt utanförskap ökar behovet av kostnadsdämpande åtgärder som ökar efterfrågan på arbetskraft och mildrar lågkonjunkturs effekter för både hushåll och företag. En permanent sänkning av arbetsgivaravgiften är en sådan strukturell reform som kan bidra till att stärka ekonomin och skapa nya jobb.

Ökat forskningsstöd för sänkta arbetsgivaravgifter

Kunskapen om hur arbetsgivaravgiften påverkar sysselsättningen har förbättrats markant under de senaste femton åren.

Frågan om arbetsgivaravgiftens betydelse har under denna tid också varit flitigt omdiskuterad i den ekonomisk-politiska debatten. Detta är till stor del följderna av att ett antal faktiska arbetsgivaravgiftssänkningar har provats i Sverige som riktades till unga arbetstagare. Under 2007 sänktes arbetsgivaravgiften för personer mellan 18 och 24 år. Sänkningen utvidgades under 2009 både sett till den övre åldersgränsen för målgruppen och till sänkningens storlek.

De tidigaste effektutvärderingarna av arbetsgivarreformerna för unga 2007 respektive 2009 gav en bild av att sysselsättningseffekterna hade varit blygsamma.¹⁵ Under senare års forskning har dock en betydligt mer positiv bild växt fram av arbetsgivaravgiftssänkningarnas effekt. Denna omvärdering i forskningen beror på flera faktorer.

För det första har forskningen under senare år visat att arbetsgivaravgiftssänkningarna för unga inte bara ledde till högre sysselsättning bland unga arbetstagare utan även bland äldre arbetstagare utanför reformens direkta målgrupp, en effekt som

motsvarade runt en tredjedel av den totala sysselsättningseffekten.¹⁶ Detta beror på att det är företagen – och inte arbetstagarna – som väljer hur överskottsmedlen från en arbetsgivaravgiftssänkning ska användas. Kostnadsbesparingen kunde därmed gå till att anställa såväl äldre medarbetare (utanför reformens målgrupp) som unga medarbetare. Motsvarande pengar kunde också användas till produktivitetshöjande investeringar eller till att köpa in externa tjänster vilket stimulerar sysselsättningen bland leverantörer.

För det andra har sysselsättningseffekten av sänkt arbetsgivaravgift visat sig växa över tid så att delar av effekten slår igenom först på lång sikt. Detta identifierades emellertid inte av de tidiga reformutvärderingarna.¹⁷

För det tredje har forskningen även funnit starka sysselsättningseffekter på den så kallade intensiva marginalen. Det innebär att befintliga arbetstagare i företagen genom reformen fick möjligheter att gå upp i arbetstid, vilket utgör en värdefull sysselsättningseffekt för både anställda och företag.¹⁸ En sammanfattande bild av forskningsläget om svenska sänkningar av arbetsgivaravgifter ges av tabell 1.

Tabell 1: Effekter av svenska förändringar av arbetsgivaravgifter: studiesammanfattning

Studie	Sammanfattning av viktiga slutsatser
Holmlund (1982)	Generella höjningar av arbetsgivaravgiften bedömdes till cirka 50 procent omsättas i reducerade löneökningar på ett års sikt.
Egebark & Kaunitz (2013)	Sänkningen för unga 2007 beräknades ha gett mellan 6 000 och 10 000 nya jobb. Inga konstaterade effekter av sänkningen 2009.
Benmarker, Calmfors & Seim (2013)	Sänkningarna för unga 2007 och 2009 medförde mestadels ingen övervältring på lönerna.
Skedinger (2014)	Sänkningarna för unga 2007/2009 bedömdes ha lett till en ökad sysselsättningsgrad med 1,5 procentenheter för unga i detaljhandeln.
Egebark (2016)	Inga evidens för fler unga egenföretagare till följd av sänkningarna för unga. Befintliga unga egenföretagare bedömdes dock ha lagt mer tid på företagandet (upp till 20 procent ökade inkomster från näringsverksamhet).
Kaunitz & Egebark (2017)	Inga evidens för att sänkningarna för unga hade effekt på företagets lönsamhet eller överlevnadsgrad. Liten effekt på företagets investeringar.
Gidehag (2019)	Sänkningen för unga 2007 gav 1100 nya jobb för icke-västliga invandrare, en något större effekt för gruppen än för befolkningen som helhet.
Saez, Schoefer & Seim (2019)	Sänkningarna för unga 2007/2009 gav mellan 2,8 och 6,5 procent fler jobb i företag med hög andel unga, jämfört med i företag med en genomsnittlig andel unga.
Daunfeldt, Gidehag & Rudholm (2021)	Sänkningen för unga 2007 skapade 18 100 nya jobb, varav cirka 12 600 nya jobb för unga och resterande för arbetstagare utanför reformens målgrupp.
Saez, Schofer & Seim (2021)	Sänkningarna för unga skapade 229 000 extra jobbår över en 10-årsperiod. Sysselsättningseffekten konstaterades varaktig och växande över tid.
HUI Research & Almega (2021)	En hypotetisk, generell sänkning med tre procentenheter beräknades skapa 106 500 nya jobb. En sänkning med sex procentenheter beräknades ge 141 000 nya jobb.
Seerar Westerberg (2021)	Vid sänkningen 2007 omsattes 22 procent av kostnads-sänkningen i detaljhandeln i högre löner, främst till följd av ett ökat antal arbetade timmar. Endast cirka fem procent av kostnadsbesparingarna absorberades av högre timlöner för befintliga arbetstagare.
Daunfeldt, Gidehag & Seerar Westerberg (2021, 2023)	De nya jobben inom detaljhandeln från sänkningen för unga 2007 var klustrade omkring minimilönenivån. Reformen gynnade därför särskilt personer med svag arbetsmarknadsanknytning.
Almega (2023)	En hypotetisk, generell sänkning med tre procentenheter beräknades skapa 95 400 nya jobb och höja BNP-tillväxten med mellan 0,4 och 1,1 procent.

19 000 nya jobb i Västsverige med sänkt arbetsgivaravgift

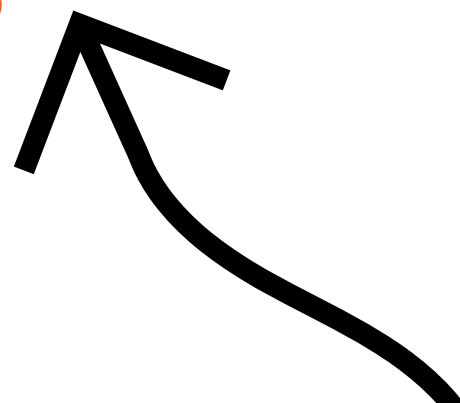
Sysselsättningsökningen av sänkta arbetsgivaravgifter kan skattas som den procentuella sänkningen av arbetskraftskostnaden multiplicerat med en efterfrågeelasticitet på arbetskraft som indikerar hur arbetsgivares efterfrågan svarar på sänkta arbetskraftskostnader.

Storleken på sänkningen av arbetskraftskostnaden följer i princip av storleken på arbetsgivaravgiftssänkningen. Beträffande efterfrågeelasticiteten på arbetskraft går det att göra antaganden om rimliga värden utifrån tidigare empiriska utvärderingar av arbetsgivaravgiftsreformer.

Två studier har på senare år simulerat sysselsättningseffekterna av en treprocentig sänkning av arbetsgivaravgifterna för samtliga arbetstagare. Båda dessa studier (HUI Research & Almega 2021, Almega 2023b) lutar sig mot den sammanvägda forskningsbilden av effekterna vid sänkningarna av arbetsgivaravgifter för unga arbetstagare. Sysselsättningseffekten i förhållande till arbetsgivarnas besparing extrapoleras därefter till hypotetiska sänkningar av arbetsgivaravgiften för samtliga arbetstagare. Båda studierna visar att en generell sänkning med tre procentenheter skulle skapa runt 100 000 nya jobb i Sverige. Det senaste och något lägre estimatet (från Almega 2023b) var en effekt på 95 400 nya jobb på nationell nivå. Reformen beräknades också öka BNP-tillväxten med mellan 0,4 och 1,1 procent.¹⁹

Ovanstående resultat innebär att sänkt arbetsgivaravgift med tre procentenheter kan medföra en ökning av sysselsättningen med 1,9 procent.²⁰ Med drygt en miljon sysselsatta i Västsverige motsvarar detta 19 300 nya jobb i regionen. Motsvarande siffra för Göteborg blir 5 300 nya jobb.²¹ Reformen skulle därmed dubbelt upp kompensera det fall i sysselsättningen som förväntas i Västsverige under 2024 till följd av den befarat fördjupade lågkonjunkturen.

» Båda studierna visar att en generell sänkning med tre procentenheter skulle skapa runt 100 000 nya jobb i Sverige. »

Sänkt arbetsgivaravgift skapar både enklare och kvalificerade jobb

För att utröna vilka typer av jobb som en arbetsgivaravgiftssänkning skapar har en simuleringsmodell använts som beaktar den befintliga yrkesstrukturen i Västsverige.

Fördelningen av de nya jobbens karaktär bygger på att arbetskraftsutbudet på lång sikt anpassar sig till arbetsgivarnas (och i förlängningen konsumenternas) efterfrågan. Skattningsmodellen antar vidare att arbetsgivare med relativt stor andel personalkostnader i förhållande till sin totala kostnads massa ökar sin efterfrågan på arbetskraft mest i samband med en arbetsgivaravgiftssänkning.²²

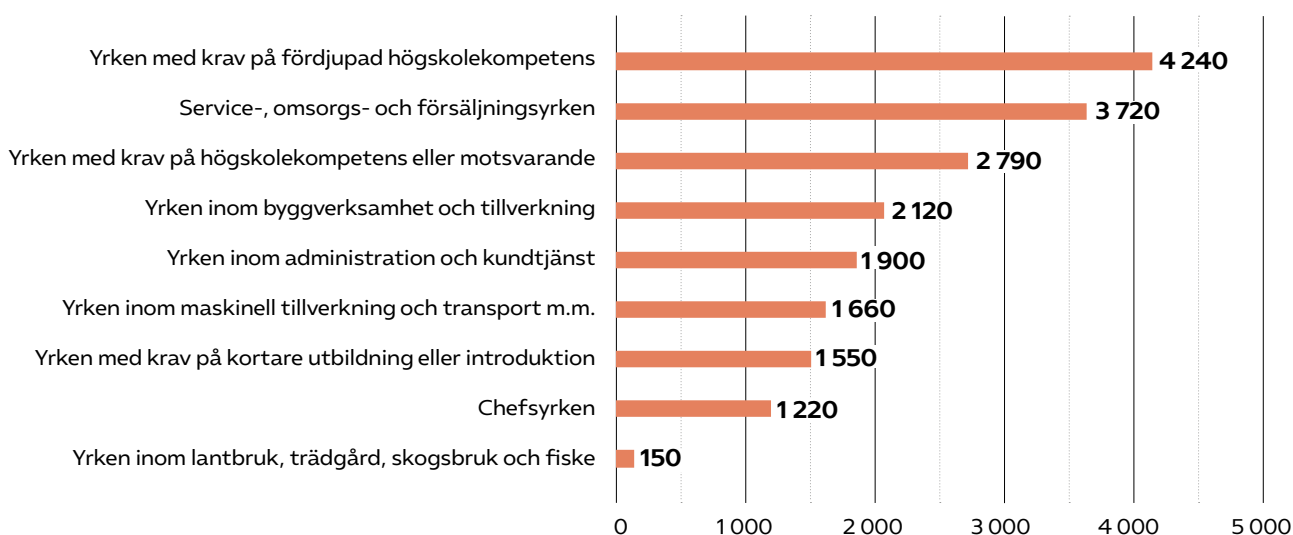
En generell arbetsgivaravgiftssänkning skapar effekter som är breda med avseende på jobbens art och kvalifikationsnivå. Mer än hälften av de nya jobben – cirka 11 000 jobb – bedöms inte kräva eftergymnasial utbildning eller endast en kort sådan. Det handlar om nya jobb inom bland annat service, omsorg, försäljning, byggverksamhet, tillverkning, administration och kundtjänst.

Omsorgsyrken utgör en enskilt stor underkategori inom relativt enklare typer av nya jobb, där 2 200 nya tjänster förväntas skapas. Här handlar det om yrken som skötare, vårdare och personliga assistenter, undersköterskor, vårdbiträden, barnskötare och elevassistenter samt tandsköterskor. Reformen kan därmed utgöra en brygga för individer med begränsad utbildningsbakgrund och arbetslivserfarenhet.

Sänkningen av arbetsgivaravgiften förväntas dock på sikt även skapa många nya högspecialiserade jobb med längre utbildningskrav. Antalet jobb som kräver fördjupad högskoleutbildning (minst tre år) bedöms öka med 4 200. Även 1 200 nya chefsjobb beräknas skapas.

Diagram 8: Antalet skattade nya jobb i Västsverige om arbetsgivaravgiften sänks med tre procentenheter

Källa: Egna beräkningar

” Omsorgsyrken utgör en enskilt stor underkategori där 2 200 nya tjänster förväntas skapas, såsom skötare, vårdare och personliga assistenter, undersköterskor, vårdbiträden, barnskötare och elevassistenter samt tandsköterskor. ”

Sänkt arbetsgivaravgift minskar kostnaderna för kommuner och regioner i Västsverige

Sänkta arbetsgivaravgifter medför ett inkomstbortfall i statsbudgeten. Detta inkomstbortfall vägs upp av lika stora kostnadsbesparingar för arbetsgivare i privat och offentlig sektor såsom kommuner och regioner. Den initiala kostnadsbesparingen för västsvenska arbetsgivare beräknas till 11 miljarder kronor, varav 1,9 miljarder utgör minskade kostnader för kommunerna och 0,8 miljarder kronor minskade kostnader för regionerna i Västsverige.²³

I Almega (2023b) beräknades att en generell sänkning med tre procentenheter skulle innebära ett initialt inkomstbortfall på totalt 47,2 miljarder kronor i statsbudgeten. Utöver den direkta (statiska) omfördelningseffekten av medel från staten till företag, kommuner och regioner stimulerar arbetsgivaravgiftssänkningar dock sysselsättning och produktion, huvudsakligen i det privata näringslivet. Denna dynamiska effekt genererar dels ett återflöde av arbetsgivaravgifter och moms

till staten, dels skatteintäkter från nya jobb till kommuner och regioner. Sett till hela den offentliga sektorn beräknades att en sänkning av arbetsgivaravgiften med tre procentenheter skulle ha en självfinansieringsgrad på 58 procent. Mer än hälften av intäktsbortfallet bedöms alltså komma tillbaka i ökade skatter och avgifter på några års sikt, till följd ökad produktion.

Expanderad produktion och sysselsättning i det västsvenska näringslivet ger således upphov till nya kommunala och regionala skatteintäkter. Dessa extra medel beräknas till 1,9 miljarder kronor för västsvenska kommuner. Till Region Västra Götaland respektive Region Halland beräknas samma effekt ge ett tillskott med totalt en miljard kronor.²⁴ Det innebär att totaleffekten på några års sikt – den initiala kostnadsbesparingen plus förväntade intäktsökningar – bedöms uppgå till 3,8 miljarder kronor för de västsvenska kommunerna och 1,8 miljarder kronor för de västsvenska regionerna.

Tabell 2: Ekonomiska effekter för kommuner och regioner i Västsverige av sänkt arbetsgivaravgift med tre procentenheter

Källa: Egna beräkningar

	Kommuner i Västsverige	Regioner i Västsverige
Statisk effekt (kostnadsbesparing till följd av omfördelning från statskassan)	+1,9 mdr. kr.	+0,8 mdr. kr.
Dynamisk effekt (nya intäkter till följd av ökad produktion och sysselsättning)	+1,9 mdr. kr.	+1,0 mdr. kr.
Totaleffekt	+3,8 mdr. kr.	+1,8 mdr. kr.

Referenser

Almega (2023a). **Svenska arbetsgivaravgifter fortsatt i Europatoppen.**

<https://www.almega.se/app/uploads/2023/09/230907-Sveriges-arbetsgivaravgifter-fortsatt-i-Europatoppen.pdf>

Almega (2023b). **Sänkta arbetsgivaravgifter för fler jobb och ökad tillväxt.** Rapport framtagen av Makrologik på uppdrag av Almega. <https://www.almega.se/app/uploads/2023/10/231017-Sankta-arbetsgivaravgifter-for-fler-jobb-och-okad-tillvaxt.pdf>

Benmarker, Helge; Calmfors, Lars & Larsson Seim, Anna (2013). Earned income tax credits, unemployment benefits and wages: empirical evidence from Sweden. **IFAU Working Paper** 2013:12. <https://www.ifau.se/globalassets/pdf/se/2013/wp2013-12-earned-income-tax-credits-unemployment-benefits-and-wages.pdf>

Business Region Göteborg (2023). **Konjunkturen Göteborgsregionen #4 2023.**

<https://www.businessregiongoteborg.se/publikationer/konjunkturen-4-2023>

Daunfeldt, Sven-Olov & Gidehag, Anton (2021). Sysselsättningseffekter av sänkta arbetsgivaravgifter: en forskningsöversikt.

HFI Forskningsrapport 2021:05. <https://hfi.se/wp-content/uploads/2021/10/forskningsoversikt211021final.pdf>

Daunfeldt, Sven-Olov; Gidehag, Anton & Rudholm, Niklas (2021). How do firms respond to reduced labor costs? Evidence from the 2007 Swedish payroll tax reform. **Journal of Industry, Competition and Trade**. <https://www.diva-portal.org/smash/get/diva2:1549269/FULLTEXT01.pdf>

Daunfeldt, Sven-Olov; Gidehag, Anton, & Seerar Westerberg, Hans (2021). Arbetskraftskostnadernas effekt på instegsjobben: En analys av detaljhandeln. **HFI Forskningsrapport** 2021:05. <https://hfi.se/wp-content/uploads/2021/10/insteigsjobb211020final.pdf>

Daunfeldt, Sven-Olov; Gidehag, Anton & Seerar Westerberg, Hans (2023). Do reduced labor costs increase among minimum wage workers? Evidence from a Swedish payroll cut. **HFI Working Paper** no. 26. https://hfi.se/wp-content/uploads/2023/01/Paper-2_Hans-Seerar-Westerberg.pdf

Daunfeldt, Lidelfelt & Mikkonen (2023). **Reformer för fler i arbete.** Svenskt Näringsliv, februari 2023.

https://www.svensktnaringsliv.se/bilder_och_dokument/2uu146_rapport-fler-i-arbete-webbpdf_1197122.html/Rapport+Fler+i+arbete+WEBB.pdf

Deiaco, Enrico & Eklund, Johan (2020). **Vägar till självförsörjning. Slutrapport i projektet Integration Sverige.**

Entreprenörskapsforum. https://entreprenorskapsforum.se/wp-content/uploads/2020/12/Vagar_till_sjalfvorsorjning_rapport_web.pdf

Egebark, Johan (2016). Effects of taxes on youth self-employment and income. **IFAU Working Paper** 2016:4.

<https://www.ifau.se/globalassets/pdf/se/2016/wp2016-04-effects-of-taxes-on-youth-self-employment-and-income.pdf>

Egebark, Johan & Kaunitz, Niklas (2013). Do payroll cuts raise youth employment? **IFAU Working Paper** 2013:27. <https://www.ifau.se/globalassets/pdf/se/2013/wp2013-27-do-payroll-tax-cuts-raise-youth-employment.pdf>

Företagarna (2021). **Vad får jag för pengarna? Så påverkar arbetsgivaravgifterna och socialförsäkringssystemet Sveriges mindre och växande företag**. Rapport framtagen av HUI Research på uppdrag av Företagarna. <https://www.foretagarna.se/contentassets/50cc1599c1f44e9798d25e656ee6be81/2111-vad-far-jag-for-pengarna.pdf>

Gidehag, Anton. (2019). Firms' labor cost savings and recruitment of non-western immigrants: the unintended effect of a payroll tax reform. **HFI Working Paper**, no. 5. <https://hfi.se/wp-content/uploads/2019/12/agimmigrantswp.pdf>

Holmlund, Bertil (1982). Payroll taxes and wage Inflation: The Swedish experiences. **IFN Working Paper**, no. 68 1982. <https://www.ifn.se/wfiles/wp/wp068.pdf>

HUI Research & Almega (2021). **Sänkta arbetsgivaravgifter skapar 100 000 nya jobb**. Rapport framtagen av HUI Research på uppdrag av Almega. <https://www.almega.se/app/uploads/2021/03/sankta-arbetsgivaravgifter-2103.pdf>

Kaunitz, Niklas & Egebark, Johan (2017). Payroll Taxes and Firm Performance. **IFN Working Paper**, no. 1175. <https://www.ifn.se/wfiles/wp/wp1175.pdf>

Konjunkturinstitutet (2022). **Finanspolitikens effekt på inflationen – ett allmän-jämviktsperspektiv**. KI-kommentar, Almerud, Jakob, 8 december 2022. <https://www.konj.se/download/18.21cbc2c9184b3f68ac0a853f/1670498544852/2022-12-08%20Inflationsmultiplikatorer.pdf>

Nordea (2023). Kalejdoskop. Konjunkturutsikterna skiftar mellan olika delar av landet. **Regionala utsikter #2 2023**. <https://docs.nordeamarkets.com/EconomicOutlook/regionala-utsikter-02-2023/>

Saez, Emmanuel; Schoefer, Benjamin & Seim, David (2019). Payroll Taxes, Firm Behavior, and Rent Sharing: Evidence from a Young Workers' Tax Cut in Sweden. **American Economic Review** 2019 109:5, 1717-1763. <https://pubs.aeaweb.org/doi/pdfplus/10.1257/aer.20171937>

Saez, Emmanuel; Schoefer, Benjamin & Seim, David (2021). Hysteresis from employer subsidies. **National Bureau of Economic Research, Working Paper 26391**. https://www.nber.org/system/files/working_papers/w26391/w26391.pdf

Seerar Westerberg, Hans (2021). Are payroll tax cuts absorbed by insiders? Evidence from the Swedish retail industry. **HFI Working Paper**, no. 20. <https://www.econstor.eu/bitstream/10419/246774/1/hfi-wp020.pdf>

Skedinger, Per (2007). Minimilönens effekter på sysselsättning och löner – en översikt. **Arbetsmarknad & Arbetsliv**, årg 13, nr 2, sommaren 2007. <http://www.diva-portal.org/smash/get/diva2:159740/fulltext01.pdf>

Skedinger, Per (2014). Effects of Payroll Tax Cuts for Young Workers. **Nordic Economic Policy Review** 1/2014. <https://www.ifn.se/media/x5qlvsbv/reprint2014-18.pdf>

Svenskt Näringsliv (2023). Konjunkturen – Halland. **Företagarpanelen** Q4-2023.

Svenskt Näringsliv (2023). Konjunkturen – Västra Götaland. **Företagarpanelen** Q4-2023.

Torén, Douglas (2023). **Västsverige står starkt i sviktande konjunktur**. Västsvenska Handelskammaren 25/9 2023. <https://www.vastsvenskahandelskammaren.se/artiklar/vastsverige-star-starkt-i-sviktande-konjunktur/>

Fotnoter

1. Enligt SCB, LAPS.
2. Enligt SCB Regionalräkenskaper. Siffran för totala inbetalningar avser från både privata och offentliga arbetsgivare. Motsvarande siffra för hela riket var 578 miljarder kronor.
3. Se Företagarna (2021).
4. Se exempelvis Almega (2023a) samt Daunfeldt & Gidehag (2021).
5. Uppgifter om sysselsättning och BNP-bidrag kommer från SCB. Uppgiften om exporten kommer från Tillväxtverket.
6. I arbetskraftsundersökningarna mäter SCB arbetslösheten genom telefonintervjuer. Denna metod brukar ge något högre arbetslöshetstal än vad som framkommer inom ramen för de registerbaserade arbetslöshetsmått som vilar på antalet individer som är inskrivna hos Arbetsförmedlingen.
7. Enligt SCB, Befolkningens arbetsmarknadsstatus. Denna undersökning bygger på registerdata från arbetsgivardeklarationer till Skatteverket, Arbetsförmedlingens register samt utbetalning av olika ersättningar såsom sjukersättning och pensioner. Personer som är i arbetskraften klassificeras definitionsmässigt som antingen sysselsatta eller inskrivna arbetslösa enligt Arbetsförmedlingens statistik.
8. Se exempelvis Deiaco & Eklund (2020) och Daunfeldt, Lidfeldt & Mikkonen (2023).
9. Enligt den tekniska definitionen av recession såsom två raka kvartal av fallande BNP.
10. Svenskt Näringsliv, Företagarpanelen Q4 2023.
11. Torén (2023).
12. Enligt Konjunkturinstitutets indikator för det totala näringslivet.
13. Nordea, Regionala utsikter #2 2023. Antalet sysselsatta under det fjärde kvartalet 2023 uppskattades enligt SCB:s arbetskraftsundersökningar till 1 053 000 personer och i oktober månad till 1 015 162 personer enligt SCB:s registerbaserade statistik.
14. Business Region Göteborg, Konjunkturen #4 2023.
15. Tongivande i denna tidiga litteratur var studierna av Egebark & Kaunitz (2013) samt Skedinger (2014).
16. Se Daunfeldt, Gidehag & Rudholm (2021) samt Saez, Schoefer & Seim (2019).
17. Saez, Schoefer & Seim (2021).
18. Se Seerar Westerberg (2021).
19. För Västsverige motsvarar tillväxtökningen ett extra samhällsekonomiskt värde på mellan 4,6 och 12,7 miljarder kronor, vilket möjliggör högre regional konsumtion inom såväl privat som offentlig sektor.
20. Se Almega (2023b).
21. Antalet sysselsatta i Västsverige i oktober 2023 uppgick till 1 015 162 personer (20–64 år), enligt SCB:s registerbaserade statistik. Motsvarande siffror för Göteborgs kommun var 311 445 personer.
22. Se Skedinger (2007) samt en mer fullständig beskrivning av modellen som används i Almega (2023b).
23. Beräknat som $(0,03/0,3142) \cdot 114,8$ där 31,42 procent är den nuvarande arbetsgivaravgiften och 114,8 de totala arbetsgivaravgifterna från arbetsgivare i Västsverige enligt SCB Regionalräkenskaper (2022). Bortfallet från kommunala och regionala arbetsgivare har skattats utifrån uppgifter om personalkostnader och sysselsättning i motsvarande kommuner och regioner.
24. Beräkningarna baseras på heltidsmedellönen i privat sektor på 38 300 kronor enligt den officiella lönestrukturstatistiken (SCB), ett antagande om en genomsnittlig lönesumma på 50 procent för de nya jobben i relation till befintliga jobb samt aktuella kommunala och regionala skattesatser.

| **4** | **Almega**